

LUKSEMBURG

Velika vojvodina Luksemburg leži med Nemčijo, Belgijo in Francijo in se sama pogosto označuje za »zeleno srce Evrope«. Najmanjša članica Evropske skupnosti sodi med najbogatejše evropske države.

Z evropskega stališča je Luksemburg predvsem del Beneluksa, to je carinske in gospodarske skupnosti Belgije, Nizozemske in Luksemburga, hkrati pa je tudi turistična dežela s prav presenetljivimi pokrajinskimi zanimivostmi. Zlasti Ösling (Oesling, Islek), gozdno sredogorje in nadaljevanje belgijskih Ardenov na severu dežele, je ohranil še veliko neokrnjene prvobitnosti. Tudi prestolnica in vladarski sedež Luxembourg (Luxemburg) privabi veliko obiskovalcev, saj ima zanimivo staro mestno jedro z lepimi umetnostnimi spomeniki.

Država

Državica je članica Severnoatlantskega pakta, Združenih narodov, Bruseljskega pakta, Sveta Evrope, Evropske skupnosti in nekaterih drugih zvez ter je trden člen zahodnoevropske in atlantske skupnosti.

Po ustavi iz leta 1868 je Luksemburg ustavna dedna monarhija, kar pomeni, da so politične pristojnosti razdeljene na velikega vojvodo, ki je poglavar države, in demokratično izvoljeni parlament.

Politična ureditev

Veliki vojvoda ima pravno močan položaj in zastopa državo, vendar opravlja v glavnem le reprezentativne naloge. Ljudstvo zastopa poslanska zbornica s 64 poslanci, izvoljenimi za pet let. Splošno volilno pravico imajo vsi državljani, ki so dopolnili osemnajst let. Pomembne pristojnosti ima tudi državni svet, ki ima pri zakonodaji posvetovalno vlogo. Vlado sestavljajo državni minister (šef vlade) in najmanj trije ministri.

Zaradi uzakonjene uporabe več jezikov ima država več uradnih imen.

Nastanek velike vojvodine

Zgodovina državice se začne z letom 963, ko je grof Siegfried sezidal na prostoru sedanje prestolnice utrdbo Lucilinburhuc, ki se je sčasoma razvila v eno najmočnejših evropskih trdnjav. V 14. stoletju so Luksemburžani štirikrat postali nemški cesarji. Eden izmed teh, cesar Karel IV., je leta 1354 povzdignil Luksemburg v vojvodino. Potem je Luksemburg prehajal iz rok enega ljudstva do rok drugega. Šele leta 1867, ko so propadli poskusi francoskega cesarja Napoleona III., da bi se polastil velike vojvodine, je postal Luxembourg neodvisen. Prišel je v varstvo velesil in dobil leta 1868 ustavo, ki nekoliko spremenjena velja

še zdaj. Po smrti kralja Viljema III. Oranskega leta 1890 je ugasnila personalna unija z Nizozemsko in vojvoda Adolf iz družine Nassau-Oranje je postal veliki vojvoda. Uradni sedež nadvojvode in vlade je prestolnica Luxembourg.

Prebivalstvo je porazdeljeno zelo neenakomerno. Gosto naseljeni so poljedelski deli v Gutlandu in industrijsko območje na jugu države, pa seveda tudi ožje območje prestolnice, v kateri živi skoraj četrtina vsega luksemburškega prebivalstva. Ösling je zelo na redko poseljen. Med prebivalci so v večini Luksemburžani nemškega rodu, večinoma katoliški mozelski Franki. Tujcev je okoli 25 odstotkov, kar je najvišji delež v vsej Evropi.

Luksemburg je trijezičen. Uradni jezik je francoščina, deloma tudi nemščina. V tisku močno prevladuje nemščina, v političnem, kulturnem in verskem življenju pa francoščina. Splošen občevalni jezik je mozelsko-frankovsko narečje letzebuerščina, ki je od leta 1984 priznana tudi kot deželni jezik.

V prestrukturiranju luksemburškega gospodarstva se je poleg storitvenih dejavnosti razvila v pomembno gospodarsko panogo kemična industrija, zlasti izdelovanje avtomobilskih plaščev. Luxembourg je mesto bank, mostov in uradnikov

Uradno ime:

Velika vojvodina

Luksemburg

Glavno mesto:

Luxembourg

Velikost:

2586 km²

Zemljepisna razdelitev:

na severu Ösling (del Ardenov), na jugu Gutland (del lorenske plastne stopnjevine)

Podnebje:

atlantsko zmerno in vlažno

Glavne reke:

Mozela, Alzette, Sure, Clerf

VLADAVINA

Oblika vladavine:

parlamentarna monarhija

Državni poglavar:

veliki vojvoda

Šef vlade:

državni predsednik

Upravna razdelitev:

3 okrožja, 12 kantonov

Zakonodaja:

poslanska zbornica s 64 za pet let izvoljenimi poslanci; državni svet z 21 člani

PREBIVALSTVO

Število:

474.413 (2006)

Jezik:

francoščina,

letzebuerščina, nemščina

Vera:

Katoliki 87%, protestanti 13 %

GOSPODARSTVO

Denarna enota:

luksemburški frank, belgijski frank

Uvoz:

stroji in naprave, kovinski izdelki, naftni proizvodi, prevozna sredstva, živila in tobачni izdelki, tkanine

Izvoz: kovine in kovinski izdelki, stroji, plastični in kemični izdelki, kmetijski pridelki